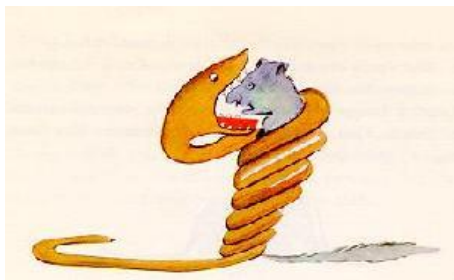


Малкият принц

Антоан дьо Сент Екзюпери



Когато бях на шест години, видях веднъж в някаква книга за Девствения лес, която се наричаше „Преживени случки“, една великолепна картина. Картината изобразяваше една змия боа, която гълта някакво диво животно. Ето копие от рисунката.



В книгата се казваше: „Змиите боа поглъщат плячката си цяла, без да я сдъвкват. След това не могат да помръднат и шест месеца спят, през което време храната им се смила.“

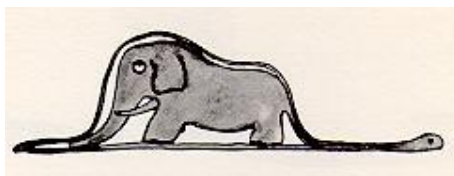
Тогава дълго мислих за приключенията в джунглите и успях и аз да направя с цветен молив първата си рисунка. Моята рисунка номер 1. Тя беше такава:



Показах прекрасното си произведение на възрастните и ги попитах дали моята рисунка не им вдъхва страх.

Те ми отговориха: „Че защо една шапка ще вдъхва страх?“

Моята рисунка не изобразяваше шапка. Тя изобразяваше една змия боа, която бе глътнала и смилала слон. Тогава нарисувах вътрешността на змията боа, та да могат възрастните да разберат. На тях винаги трябва да им обясняваш. Моята рисунка номер 2 беше такава:



Възрастните ме посъветваха да не рисувам змиите боа, както те изглеждат отвън и отвътре, и да се занимавам с география, с история, със смятане и с граматика. Ето как, още когато бях шестгодишен, изпуснах великолепното поприще на художник. Бях

обезсърчен от неуспеха на моята рисунка номер 1 и на рисунката си номер 2.

Възрастните никога нищо не разбират сами, а за децата е уморително все да им обясняват и обясняват.

Така че трябваше да си избира друг занаят и се научих да управлявам самолети. Летял съм по малко навсякъде из света. И вярно е, че географията много ми послужи. От пръв поглед можех да различавам Китай от Аризона. Това е много полезно, ако човек се заблуди нощем.

През живота си имах голям брой срещи с голям брой сериозни хора. Живял съм много при възрастни хора. Виждал съм ги съвсем отблизо. Това не ме накара да имам по-хубаво мнение за тях.

Когато срещнех някой възрастен, който ми се струваше, че разбира малко повече, аз го проверявах с рисунката си номер 1, която бях запазил. Искях да зная дали той наистина е способен да разбира. Но всякога ми се отговаряше: „Това е шапка“. Тогава аз не му приказвах нито за змии боа, нито за девствени гори, нито за звезди. Приспособявах се към него. Приказвах му за бридж, за голф, за политика и за вратовръзки. И възрастният биваше много доволен, че се е запознал със също такъв разсъдителен човек.

II

Живях така сам, без да имам с кого да разговарям истински, докато преди шест години ми се случи едно принудително кацване в Сахарската пустиня. Нещо се бе счупило в мотора на самолета ми. И тъй като няхах нито механик, нито пътници, приготвих се да извърша сам една трудна поправка. За мене това беше въпрос на живот или смърт. Имах вода за пиене едва за осем дни.

И така, първата вечер заспах върху пясъка, далеч на хиляда мили от каквото и да е населено място. Бях откъснат от света повече, отколкото някой корабокрушенец върху сал сред океана. Представете си моята изненада на заранта, когато едно странно гласче ме събуди. То каза:

— Моля... нарисуй ми една овца!

— Какво?

— Нарисуй ми една овца...

Аз скочих на нозе, като че ме бе треснала мълния. Потърках добре очите си. Погледнах внимателно наоколо си. И видях едно необикновено момченце, което се взираше сериозно в мене. Ето

най-хубавия негов портрет, който по-късно можах да нарисувам. Но, разбира се, моята рисунка съвсем не е тъй пленителна, както бе моделът. Не съм виновен аз за това. Още когато бях шестгодишен, възрастните ме бяха обезсърчили в попрището ми на художник и аз не се научих да рисувам нищо друго освен змиите боа, както изглеждат отвън и отвътре.



Така че с разширени от учудване очи гледах това видение. Не забравяйте, че бях на хиляда мили далеч от всяко населено място. Ала моето момченце не ми изглеждаше нито заблудено, нито че умира от умора, нито че умира от глад, нито че умира от жажда, нито че умира от страх. То съвсем не приличаше на загубено сред пустинята дете, далеч на хиляда мили от всяко населено място. Най-сетне, когато можах да проговоря, аз му казах:

— А... какво правиш ти тук?

И тогава тихичко, като че казваше нещо твърде сериозно, то ми повтори:

— Моля, нарисуй ми една овца...

Когато загадката е много внушителна, не смееш да не се подчиниш. Колкото безсмислено да ми изглеждаше това — далеч на хиляда мили от всички населени места и заплашен от смъртна опасност, — аз все пак извадих от джоба си лист хартия и писалка. Но като си спомних, че съм учил най-много география, история, смятане и граматика, казах на момченцето (с малко лошо настроение), че не умея да рисувам. То ми отговори:

— Нищо. Нарисувай ми една овца.

Но тъй като никога не бях рисувал овца, направих му една от двете рисунки, които единствено можех да рисувам. Рисунката на боа, както изглежда отвън. И се смаях, когато чух, че момченцето ми отговори:

— Не! Не! Не ща слон в боа. Боата е много опасно нещо, а слонът заема много място. Там при мене всичко е много мъничко. Трябва ми овца. Нарисувай ми една овца.

И аз нарисувах.

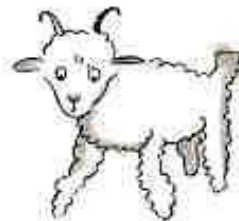


То погледна внимателно и рече:

— Не! Тая овца е тежко болна. Нарисувай друга. Аз нарисувах друга.

Моят приятел се усмихна мило, със снизхождение:

— Ти сам виждаш... Това не е овца, а овен. Има рога...



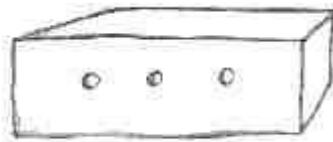
Отново поправих рисунката си, но както предишните, той не прие и тая:



— Тази е много стара. Искам овца, която да живее дълго.

Тогава, изгубил търпение, тъй като бързах да довърша разглобяването на мотора, аз надрасках тая рисунка.

И отсякох:



— Това е сандъкът. Овцата, която искаш, е вътре. И много се изненадах, когато видях, че лицето на моя млад съдник светна:

— Тъкмо това исках! Мислиш ли, че за тая овца ще трябва много трева?

— Защо?

— Защото там, при мене, всичко е съвсем мъничко...

— Сигурно ще ѝ стигне. Аз ти дадох съвсем малка овца.

Той наведе глава над рисунката.

— Не е толкова малка... Я гледай! Тя е заспала...

Ето тъй се запознах с малкия принц.

III

Трябваше ми доста време, за да разбера отде бе дошел той. Малкият принц, който ми задаваше много въпроси, като че никога не чуваше моите. Само случайно казани думи ми разкриха постепенно всичко. Така, когато за пръв път видях моя самолет (аз не мога да изрисувам моя самолет, за мене това е много сложна рисунка), той ме попита:

— Какво е това нещо?

— Това не е „нещо“. То хвърчи. То е самолет. Моят самолет.

И се чувствах горд, като му казах, че летя. Тогава той извика:

— Как! Ти си паднал от небето!

— Да — отвърнах скромно аз. — Ах! Че е смешно...

Малкият принц се разсмя тъй хубаво, че много ме раздразни. Аз искам моите нещастия да бъдат приемани сериозно. Сетне добави:

— Значи и ти идеш от небето! От коя планета си?

Веднага съзрях един проблясък около загадката на неговото присъствие и тутакси го попитах:

— Ти значи идеш от друга планета?

Но той не ми отговори. Той поклащаше лекичко глава, като гледаше самолета ми:

— Право е, че с това нещо ти не би могъл да дойдеш много отдалеч...



И се вдълбочи в размисъл, който продължи много. После извади от джоба си моята овца и потъна в съзерцание на съкровището си.

Можете да си представите колко съм бил заинтригуван от тая полуизповед за „другите планети“. И затова се помъчих да узная нещо повече:

— Отде идеш ти, мило мое? Де е това „там при мене“? Де искаш да занесеш моята овца?

След кратко мълчание, през което размисляше, той ми отговори:

— Хубавото на сандъка, който ми даде, е това, че нощем ще й служи за къща.

— Разбира се. И ако си добър, ще ти дам и една връвчица, за да я връзваш през деня. И едно колче.

Предложението сякаш не се хареса на малкия принц:

— Да я връзвам ли? Каква странна мисъл!

— Ами ако не я връзваш, тя ще отиде кой знае де и ще се загуби...

Моят приятел отново избухна в смях:

— Но накъде мислиш, че ще тръгне тя?

— Все едно накъде. Право пред себе си... Тогава малкият принц каза сериозно:

— Няма значение, там при мене всичко е толкова мъничко!

И добави може би с лека тъга:

— Вървиш ли право пред себе си, няма да отидеш много далеч...

